

ความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีน :
กรณีศึกษานักศึกษาวิชาภาษาจีน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
**STUDENTS' ATTENTION TO THE ADDITIONAL ACTIVITIES OUTSIDE
THE CHINESE CLASS: CASE STUDY OF STUDENTS THAT STUDY CHINESE
PRINCE OF SONGKLA UNIVERSITY, SURAT THANI CAMPUS**

พิชัย แก้วบุตร*
*Pichai Kaewbut**

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
Faculty of Liberal Arts and Management Sciences, Prince of Songkla University, Surat Thani Campus.

**Corresponding author, e-mail: shi_yu16@hotmail.com*

Received: May 21, 2019; **Revised:** July 10, 2019; **Accepted:** July 26, 2019

บทคัดย่อ

ปัจจัยสำคัญในการเรียนภาษาจีนให้ประสบความสำเร็จคือความสนใจของผู้เรียน ซึ่งการสร้างควมสนใจรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในปัจจุบันคือการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเป็นหลักและเพิ่มเติมเนื้อหาทางวิชาการเป็นส่วนเสริม บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนในรายวิชาภาษาจีน และ 2) เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีนให้กับนักศึกษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีน 1 และวิชาภาษาจีนฟัง - พูด และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน รวมจำนวน 155 ชุด

ผลวิจัยพบว่า ในภาพรวมผู้เรียนสนใจกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนมีสถิติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) ซึ่งผู้เรียนเห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวมีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) และแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีนควรเป็นการจัดกิจกรรมเชิงบูรณาการที่มีความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) นอกจากนี้ ผู้เรียนมีทัศนคติและความสนใจต่อวิชาภาษาจีนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) ซึ่งผลดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนและแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนต่อไปได้

คำสำคัญ: ความสนใจ กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน ภาษาจีน

Abstract

The current situation of the teaching - learning Chinese is to arrange the additional activities outside the class for students to learn from the reality. The main stream of studying will learn from the real

practice and the academic content will add to fulfil their knowledge. The objectives of this research are 1) to study the students' interest in the additional activities in Chinese subject and 2) to be the guideline for the Chinese subject to arrange more activities outside the class. Researcher gathered 155 questionnaires from students who studied Chinese 1 and Chinese listening – speaking that participated in the additional activities outside the class.

The research revealed that students were interested in the additional activities outside the class with a high level of statistics (average 4.09). Learners saw that such activities contributed to increase the knowledge of Chinese and culture at a high level (average 4.00). And the guidelines to arrange additional activities outside of the Chinese class should be integrated into many activities. (average 4.09) Besides that, students have positive attitudes and interests to Chinese subjects at a high level (average 4.16) These factors can be used as the guidelines to arrange the additional activities outside the class and for the teaching - learning Chinese.

Keywords: Interesting, Additional Activities Outside the Chinese Class, Chinese

บทนำ

“ความสนใจคือผู้สอนที่ดีที่สุดของผู้เรียน” ซึ่งการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียน “ความสนใจ” ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการช่วยผลักดันและส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ความสนใจเป็นสิ่งกระตุ้นหนึ่งในการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของผู้เรียน โดยลำดับการเรียนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนแต่ละคนนั้นแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาษาที่หนึ่งหรือภาษาแม่ของผู้เรียนถือเป็นภาษาที่ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญมากที่สุด ภาษาที่สองซึ่งโดยมากเป็นการเรียนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส หรือแม้แต่ภาษาจีนซึ่งอาจเป็นภาษาลำดับที่สองหรือลำดับที่สามสำหรับผู้เรียน ดังนั้นการเรียนภาษาจีนในช่วงเริ่มต้นของผู้เรียนนอกจากต้องเรียนรู้โครงสร้างของภาษา คำศัพท์ หลักไวยากรณ์ และการใช้ภาษาแล้วนั้น การเรียนภาษาจีนของผู้เรียนมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้วัฒนธรรมจีนควบคู่กันไปด้วย เนื่องจากในการสื่อสารโดยใช้ภาษาจีนจะต้องอาศัยพื้นหลังของวัฒนธรรมจีนที่สอดแทรกไว้อย่างเข้มข้น ซึ่งหากไม่เข้าใจพื้นหลังทางวัฒนธรรม อาจเป็นเหตุให้ผู้เรียนใช้ภาษาจีนสื่อสารในบริบทที่ไม่เหมาะสม หรือมีผลต่อความเข้าใจในการเรียนภาษาจีนระดับที่สูงขึ้น [1]

การสร้าง ความสนใจในการเรียนภาษาจีนให้กับผู้เรียนถือเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนปัจจุบัน ซึ่งผู้สอนมีหน้าที่สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีความสนใจต่อเนื้อหาสาระต่าง ๆ ในการเรียนของผู้เรียน และนำเอาข้อสรุปที่ได้มาสร้างเป็นแรงจูงใจหรือการเร้ากระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียน ซึ่งแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้นคือ แรงจูงใจเชิงใช้ประโยชน์ (Instrumental Motivation) และแรงจูงใจเชิงสังคม (Integrative Motivation) ซึ่งแรงจูงใจทั้งสองประเภทสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างสมบูรณ์ คือ การเรียนรู้ภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และการเรียนรู้วัฒนธรรมเพื่อสามารถเข้าใจและกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของภาษาเป้าหมายนั้น ๆ [1] ดังนั้นการเรียนภาษาจีนจึงมีความจำเป็นที่ต้องเรียนรู้ควบคู่กับวัฒนธรรมจีนซึ่งเป็นการหล่อหลอมให้ผู้เรียนเข้าใจถึงประวัติความเป็นมาและเข้าใจสภาพสังคมจีนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้การใช้ภาษาจีนในการสื่อสารของผู้เรียนสามารถดำเนินได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์หรือกาลเทศะที่ถูกต้อง

ปัจจุบันนอกจากสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานทางการศึกษาต่าง ๆ ที่มีการส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนภาษาจีนอย่างแพร่หลาย สมาคมและสมาพันธ์จีนต่าง ๆ ที่ร่วมกันอนุรักษ์วัฒนธรรมจีนท้องถิ่นอย่างเข้มแข็ง รวมถึงสถาบันขงจื้อและห้องเรียนขงจื้อ จำนวน 26 แห่ง ทั่วประเทศ [2] ก็เป็นองค์กรหนึ่งที่เป็นตัวขับเคลื่อนการเผยแพร่วรรณกรรมจีนอย่างเข้มแข็งเช่นกัน สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เป็นสาขาหนึ่งของสถาบันขงจื้อภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี และสถาบันขงจื้อมีหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในเขตจังหวัด สุราษฎร์ธานี ชุมพร นครศรีธรรมราช และการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจในภาษาจีนมากยิ่งขึ้นคือการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน โดยสถาบันขงจื้อภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนหลักจากสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ในการจัดกิจกรรมเสริม นอกชั้นเรียนให้นักศึกษาในกลุ่มรายวิชาศึกษาทั่วไป ประกอบด้วยรายวิชาภาษาจีน 1 และรายวิชาภาษาจีน ฟัง - พูด ซึ่งเป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาเลือกเสรีด้านภาษาต่างประเทศที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ อย่างเป็นอิสระให้มีความสนใจในการเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น โดยจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนขึ้นเป็นประจำทุกภาคการศึกษาซึ่งกิจกรรมในแต่ละภาคการศึกษาจะมีรูปแบบการจัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระในกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป เช่น กิจกรรมเจ้าฟ้านักภาษาศาสตร์ “ปียชาติ สยามบรมราชกุมารี” เป็นกิจกรรมวิชาการเชิงปฏิบัติการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจในวิชาภาษาจีนผ่านพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีกิจกรรมแข่งขันการแปลจีน-ไทย การตอบคำถาม และนิทรรศการทางวิชาการจากพระราชนิพนธ์แปลในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กิจกรรมโต๊ะจีนบันเทิง เป็นกิจกรรมวิชาการเชิงปฏิบัติการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจในวิชาภาษาจีนผ่านอาหารจีนประเภทต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาจีนพื้นฐานจากการเรียนทำอาหารจีนและใช้อาหารจีนเป็นหัวข้อในการสนทนา ภาษาจีนกับครูจีนเจ้าของภาษาและนักศึกษาต่างชาติชาวจีน เป็นต้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของสาขาวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาษาจีนผ่านกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ และเรียนรู้ภาษาจีนด้วยความสุข ความบันเทิงแต่ยังคงไว้ด้วยความเข้มข้นทางวิชาการอย่างสมบูรณ์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนในรายวิชาภาษาจีน
2. เพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนในการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีนให้กับนักศึกษา

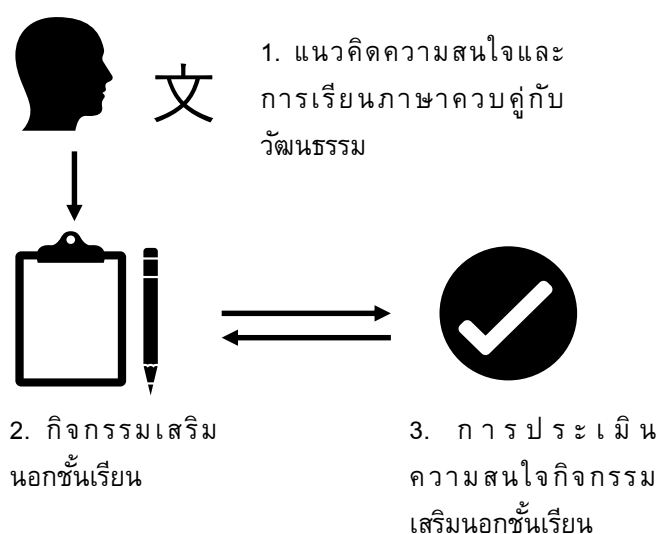
วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิด

“ความสนใจ” คือ ปัจจัยสำคัญในการเรียนวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งผู้เรียนอาจเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้น ๆ เป็นภาษาที่สองหรือภาษาที่สาม รองลงมาจากภาษาแม่ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) กล่าวว่าความสนใจคือสัญญาณและสัญลักษณ์ของการเจริญเติบโต ผู้สอนมีความจำเป็นในการสังเกตการณ์ความสนใจของผู้เรียนโดยละเอียด และจะต้องมีการจัดการกับความสนใจอย่างสมดุล ไม่ควร

เปิดอิสระให้ความสนใจของผู้เรียนมากเกินไป และไม่ควรตีกรอบความสนใจของผู้เรียนมากเกินไป เนื่องจากอาจเป็นเหตุให้ผู้เรียนขาดแรงบันดาลใจหรือขาดความคิดสร้างสรรค์กับเรื่องนั้น ๆ [3]

ภาษาและวัฒนธรรมมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแนบแน่น กล่าวคือ ภาษาเป็นเครื่องมือบันทึกวัฒนธรรมของชาติพันธุ์และวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการเผยแพร่ภาษา ดังนั้น ในการศึกษาภาษาผู้เรียนมีความจำเป็นต้องศึกษาวัฒนธรรมของชาติพันธุ์นั้น ๆ ควบคู่ไปด้วย [1] ภาษาจีนเป็นภาษาหนึ่งที่รวบรวมเอาวัฒนธรรม ปรัชญา ศาสนาไว้ในภาษาอย่างสมบูรณ์โดยไม่มีการตัดตอนทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถเห็นได้จากอักษรจีนที่มีการใช้สืบเนื่องมาแต่อดีตถึงปัจจุบัน การเรียนภาษาจีนของชาวต่างชาติในระดับต้นมีความจำเป็นต้องศึกษาวัฒนธรรมจีนควบคู่กับการเรียนภาษาอันจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในภาษาจีนและบริบทของการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น [1]

ภาพที่ 1 กระบวนการศึกษาความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีน

ขอบเขตของงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาภาษาจีน 1 และรายวิชาภาษาจีนฟัง - พูด เป็นวิชาเลือกเสรีในกลุ่มรายวิชาศึกษาทั่วไป ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 155 คน

กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น จำนวน 155 คน กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักศึกษาที่มีพื้นฐานภาษาจีน จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 61.1 ไม่มีพื้นฐานภาษาจีน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 38.1

อุปกรณ์และการดำเนินการวิจัย

1. การจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนรายวิชาภาษาจีน 1 และวิชาภาษาจีนฟัง - พูดให้กับนักศึกษา ในรายวิชาทั้งสองวิชาเป็นระยะเวลา 1 วัน ประกอบด้วย กิจกรรมบรรยายทางวิชาการและการปฏิบัติจริงด้าน ภาษาและวัฒนธรรมจีน เช่น การถักเชือกจีน อาหารจีน และชาจีน ซึ่งกิจกรรมทุกกิจกรรมเป็นการนำเอาความรู้ ด้านวัฒนธรรมจีนเป็นแกนหลักและการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นภาคเสริม

2. การสังเกตโดยผู้วิจัยเลือกการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) คือ ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือกิจกรรมนั้น ๆ และในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ผู้วิจัยจะเข้าร่วมสังเกตในลักษณะมีส่วนร่วมแบบไม่สมบูรณ์ (Incompletion Participant) เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มผู้ถูกสังเกต เช่น การบรรยายให้ความรู้และร่วมปฏิบัติจริงกับนักศึกษาในกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน

3. สร้างเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามความสนใจของนักศึกษาต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีน ซึ่งแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน 2) ทศนคติต่อการเรียนภาษาจีน 3) รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน 4) ความสนใจต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน 5) ทศนคติต่อการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน 6) ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน และ 7) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น จำนวน 155 ชุด โดยผู้วิจัยกำหนดค่าของคะแนนเฉลี่ยแบบสอบถามตามมาตราวัด 5 ระดับของลิเคิร์ต (Linkert) ดังนี้

1.00 - 1.49 = เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 = เห็นด้วยในระดับน้อย

2.50 - 3.49 = เห็นด้วยในระดับปานกลาง

3.50 - 4.49 = เห็นด้วยในระดับมาก

4.50 - 5.00 = เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีน ภายใต้โครงการภาษาจีนในชีวิตประจำวันประจำปีการศึกษา 2561 จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “ลีลามังกร” เป็นการนำคำกริยา 4 คำ คือ ชง ถัก ห่อ และ พับ มาเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนควบคู่กับภาษาจีน

1. ชง เป็นการนำเอาวัฒนธรรมของชาวจีนโพ้นทะเลฝั่งอันดามัน แถบจังหวัดภูเก็ต พังงา ตรัง และระนอง มาเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยแนะนำการชงชาห่ารส ที่มาของชาห่ารสที่ใช้ในพิธีรับไหว้หรือพิธีแต่งงานของชาวไทยเชื้อสายจีน และสอดแทรกคำศัพท์ หลักไวยากรณ์ และบทสนทนา ระหว่างการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้สัมผัสถึงรสชาติของชาห่ารส

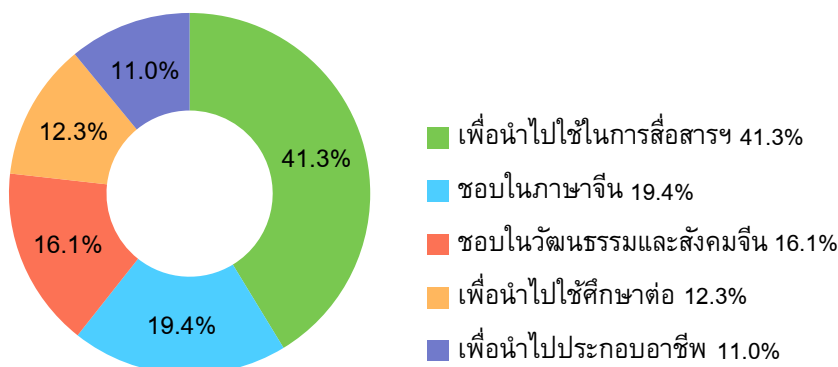
2. ถัก เป็นการนำเสนอเชือกมงคลจีนที่นำมาประยุกต์เป็นสร้อยข้อมือ โดยสอดแทรกเนื้อหาด้านภาษาจีน ระหว่างการปฏิบัติจริง มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำวิธีการถักและทำชิ้นงานไปพร้อมกับผู้เรียน

3. ห่อ การนำเสนอถ้วยเตี้ยหวัดแบบวางตั้ง ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองไปพร้อมกับการเรียนรู้คำศัพท์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำถ้วยเตี้ยหวัดแบบวางตั้ง

4. พับ การพับตุ๊กตารูปเทพแห่งโชคลาภ เป็นการแนะนำถึงความเชื่อและความศรัทธาต่อเทพเจ้าแห่งโชคลาภ สอดแทรกการปฏิบัติจริงและบทสนทนาภาษาจีน

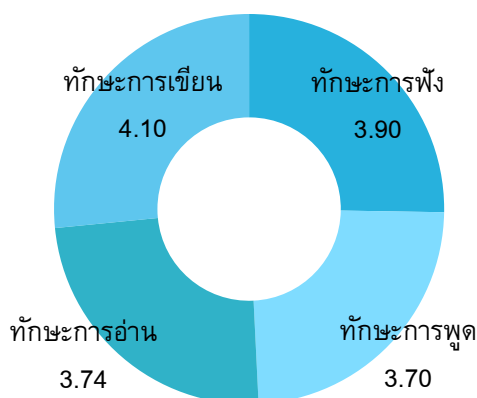
จากการสังเกตการณ์และผลสรุปจากแบบสอบถามพบว่า นักศึกษา จำนวน 155 คน เพศชาย 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.4 เพศหญิง 128 คน คิดเป็นร้อยละ 82.6 เป็นนักศึกษาที่มีพื้นฐานภาษาในระดับต้นคิดเป็นร้อยละ 61.9 และเป็นนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานภาษาจีนคิดเป็นร้อยละ 38.1 และเลือกเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือกเสรีคิดเป็นร้อยละ 100 มีความสนใจในกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีนคิดเป็นร้อยละ 98.1 โดยผู้เรียนส่วนใหญ่มีความสนใจเลือกเรียนวิชาภาษาจีนเนื่องจากเหตุผล ดังนี้ 1) เพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันหรือการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 41.3 2) มีความชื่นชอบในภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ 3) ชื่นชอบในวัฒนธรรมและสังคมจีน คิดเป็นร้อยละ 16.1 จากสถิติข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจเชิงใช้ประโยชน์ (Instrumental Motivation) มากกว่าแรงจูงใจเชิงสังคม (Integrative Motivation) กล่าวคือ ผู้เรียนต้องการเรียน

ภาษาจีนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์มากกว่าต้องการเรียนภาษาจีนเพื่อไปเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือต้องการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างลึกซึ้ง

ภาพที่ 2 เหตุผลของผู้เรียนที่เลือกเรียนวิชาภาษาจีน

ในภาพรวมผู้เรียนมีทัศนคติต่อวิชาภาษาจีน วิชาภาษาจีนเป็นรายวิชาที่มีความยากในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) และเมื่อแยกทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาภาษาจีนในทักษะต่าง ๆ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ผู้เรียนเห็นว่าทักษะต่าง ๆ ในวิชาภาษาจีนมีความยากในระดับมาก (ดังภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ทัศนคติของผู้เรียนต่อระดับความยากของวิชาภาษาจีนแบบแยกตามทักษะ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนมีทัศนคติต่อวิชาภาษาจีนซึ่งเป็นกลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศที่สองที่มีความยากในระดับมาก โดยข้อสรุปดังกล่าวทำให้ผู้เรียนเกิดความกังวลต่อการเลือกเรียนวิชาภาษาจีนและมีผลต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น 1) ด้านการเขียนอักษรจีน ผู้เรียนเห็นว่ามีความยากจากค่าเฉลี่ยมากถึง 4.10 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากระบบการเขียนอักษรของอักษรไทยและอักษรจีนมีความต่างกัน กอปรกับอักษรจีนมีระบบการเขียนของลำดับขีดที่ชัดเจนเป็นระบบ ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติและเห็นว่าการเขียนอักษรจีนเป็นทักษะที่ยากที่สุดในการเรียนภาษาจีน 2) ด้านทักษะการฟัง ผู้เรียนเห็นว่ามีความยากจากค่าเฉลี่ยมากถึง 3.90 อยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมักแสดงทัศนะว่า ระดับความเร็วในการพูดของเจ้าของภาษานั้นมีความเร็วอยู่ในระดับมากทำให้ฟังไม่ทันและประกอบกับสำเนียงของภาษาจีนที่หลากหลาย

ทำให้ผู้เรียนคุ้นชินกับสำเนียงของครูผู้สอน แต่ไม่คุ้นเคยกับสำเนียงของบุคคลอื่น ๆ เช่น นักท่องเที่ยว ไฟล์เสียงของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนหรือไฟล์เสียงในการทดสอบวัดระดับภาษาจีน HSK เป็นต้น

ทัศนคติของผู้เรียนต่อรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนพบว่า ผู้เรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ดังนี้

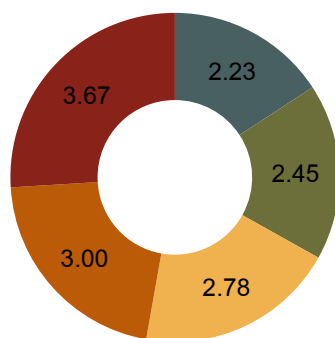
1. การเรียนวิชาภาษาจีนควรจัดการเรียนการสอนเพียงในชั้นเรียน ไม่ควรมีกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน ผู้เรียนเห็นว่าไม่ควรจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนเพียงในชั้นเรียนอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.23) ซึ่งเป็นสถิติที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความประสงค์ให้แยกกิจกรรมเสริมออกจากการเรียนในชั้นเรียน

2. การจัดกิจกรรมบรรยายทางวิชาการ ผู้เรียนเลือกการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในรูปแบบดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.45) ซึ่งผู้เรียนมีความคุ้นชินกับการเรียนรูปแบบนี้ในชั้นเรียนอยู่แล้วจึงมีความต้องการเรียนรู้เชิงปฏิบัติมากกว่าเชิงบรรยาย

3. การเรียนวิชาภาษาจีนควรมีกิจกรรมเสริมเพื่อเพิ่มความน่าสนใจของการเรียนรู้ แต่ควรจัดกิจกรรมเสริมให้เสร็จสิ้นภายในชั้นเรียน ไม่ควรมีกิจกรรมเสริมแยกออกจากชั้นเรียนโดยมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.78)

4. การจัดกิจกรรมเสริมควรมีผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทยและเจ้าของภาษา ไม่ควรให้ครูเจ้าของภาษาเป็นผู้ดำเนินรายการเพียงฝ่ายเดียว เนื่องจากปัญหาทางการสื่อสารและการที่มีครูผู้สอนภาษาจีนชาวไทยเป็นผู้ดำเนินรายการและควบคุมกิจกรรมร่วม สามารถสร้างความน่าสนใจของกิจกรรมได้มากขึ้น โดยจากสถิติพบว่า ผู้เรียนมีความต้องการเรียนรู้ในกิจกรรมเสริมโดยมีครูเจ้าของภาษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.00)

5. การจัดกิจกรรมเสริมควรเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมทักษะภาษาจีน (ฟัง พูด อ่าน และเขียน) ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาของทักษะต่าง ๆ ลงไประหว่างการจัดกิจกรรม ไม่ควรมีกิจกรรมเชิงบรรยายหรือครูผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้เพียงฝ่ายเดียว ควรให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยมีสถิติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.67)

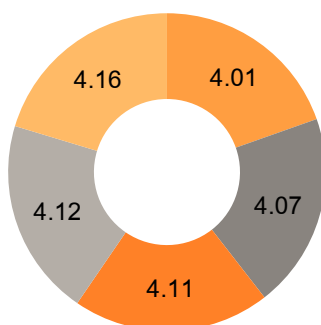

- การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนไม่ควรมีกิจกรรมเสริม 2.23%
- การจัดกิจกรรมบรรยายทางวิชาการ 2.45%
- การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนควรจัดเพียงในชั้นเรียน 2.78%
- การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนควรดำเนินการโดยครูเจ้าของภาษา 3.00%
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะด้านภาษาจีน 3.67%

ภาพที่ 4 ทัศนคติของผู้เรียนต่อรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน

ภาพรวมความสนใจต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน และผู้เรียนมีความสนใจในกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) สนใจในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) กิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) กิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับสื่อมัลติมีเดียอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.94) และกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการหลากหลายรูปแบบอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) จากสถิติข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความสนใจต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนในรูปแบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่ประกอบไปด้วยกิจกรรมเชิงปฏิบัติการและนันทนาการที่มีมิติและสีสันที่หลากหลาย สำหรับการจัดกิจกรรมเชิงบรรยายหรือกิจกรรมที่เน้นหนักด้านวิชาการผู้เรียนมีความเห็นว่า ควรลดบทบาทกิจกรรมรูปแบบดังกล่าวลงและให้คงไว้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เนื่องจากกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนเป็นกิจกรรมที่มีเป้าประสงค์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สนุกสนาน ไม่เครียดและไม่เป็นทางการเกินไป ดังนั้นความสนใจต่อกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนของผู้เรียนจึงมีทิศทางด้านการปฏิบัติการมากกว่าด้านวิชาการ

ทัศนคติของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนพบว่า อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างมาก ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีและมีความสนใจอีกทั้งให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้เรียนเห็นว่าการเสริมนอกชั้นเรียนมีส่วนทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.01) และทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนวิชาภาษาจีนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) สถิติดังกล่าวเป็นตัวสะท้อนให้สาขาวิชาภาษาต่างประเทศมีความมั่นใจในการเปิดสอนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือกและมีแนวโน้มเป็นรายวิชาภาษาจีนที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น รายวิชาวัฒนธรรมจีนน่ารู้ และรายวิชาสังคมจีนปัจจุบัน อีกทั้งเป็นตัวยืนยันต่อการสนับสนุนของมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาภาษาต่างประเทศให้มีการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนตามรูปแบบที่ผู้เรียนมีความสนใจอย่างต่อเนื่องทุกภาคการศึกษา ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นตัวแปรในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมจีนเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.07) อีกทั้งเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11) ซึ่งกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนยังเป็นกลไกหนึ่งในการช่วยให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่ดีขึ้นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) นอกจากนี้ จากการสังเกตการณ์พบว่า ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมจีนรวมถึงสภาพสังคมของประเทศจีนที่ผู้เรียนรับรู้เป็นองค์ความรู้เก่าและเป็นสภาพที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในปัจจุบัน ผู้เรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับประเทศจีนผ่านข้อมูลจากผู้ปกครองที่เป็นคนรุ่นก่อนซึ่งมีทัศนคติและจดจำภาพลักษณ์ของประเทศจีนอย่างไม่ดีนัก ประกอบกับสื่อต่าง ๆ ที่มีการตีแผ่ภาพลักษณ์ของประเทศจีนในเชิงลบค่อนข้างมาก ทำให้ผู้เรียนมีภาพจำเกี่ยวกับประเทศจีนในเชิงลบ ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนผู้เรียนให้ข้อคิดเห็นว่า ข้อมูลในการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัยถึงแม้เนื้อหาสาระเป็นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมจีนโบราณ แต่ครูผู้สอนก็มีการสอดแทรกข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติต่อภาษาและวัฒนธรรมจีนที่ดีขึ้น มีภาพจำต่อประเทศจีนดีขึ้น เช่น เนื้อหาของการชงชาห่ารสนในพิธีแต่งงานของชาวจีนโพ้นทะเล ครูผู้สอนมีการสอดแทรกสรรพคุณของชา และกระแสความนิยมการดื่มชาในรูปแบบต่าง ๆ ที่แพร่หลายมาถึงประเทศไทย เสนอภาพลักษณ์บ้านเมืองและเครื่องมือเทคโนโลยีการชงชาที่ทันสมัย เป็นต้น

- กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนที่มีส่วนทำให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาภาษาจีนมากขึ้น 4.01%
- กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนเข้าใจในภาษาและวัฒนธรรมจีนเพิ่มมากขึ้น 4.07%
- กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนมากยิ่งขึ้น 4.11%
- กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนที่มีส่วนช่วยต่อกระบวนการการเรียนรู้ภาษาจีนของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น 4.12%
- กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนทำให้วิชาภาษาจีนมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น 4.16%

ภาพที่ 5 ทศนคติของผู้เรียนต่อการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน

ประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนในชีวิตการให้ผู้เรียนประเมินความรู้ของตนเอง “ก่อน” และ “หลัง” การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนพบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนผู้เรียนประเมินความรู้ตนเองในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.84) และเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนแล้วผู้เรียนประเมินความรู้ของตนเองอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.56) อีกทั้งผู้เรียนยังเห็นว่า กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนช่วยเพิ่มเติมความรู้ในด้านภาษาที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีนควบคู่กับภาษาจีนอย่างแยกย่อยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00) ซึ่งเป็นสถิติที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างมากและจากการสังเกตของครูผู้สอนพบว่า ผู้เรียนมีความกล้าในการอ่านออกเสียง สนทนาและสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับภาษาจีน วัฒนธรรมจีนและสังคมจีนปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียน ผู้เรียนเห็นพ้องไปในทิศทางเดียวกันคือต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนในรูปแบบที่หลากหลายในทุกภาคการศึกษา และต้องการให้มีการเพิ่มระยะเวลาการจัดกิจกรรมให้มีระยะเวลายาวนานขึ้นจากระยะเวลา 1 วัน เป็นระยะเวลา 2 วัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีความเห็นเพิ่มเติมว่าควรมีการเพิ่มจำนวนของกิจกรรมให้มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้อย่างอิสระตามความสนใจและความชอบของตนเอง และในส่วนอื่น ๆ ผู้เรียนได้แสดงทัศนคติต่อครูผู้สอนว่า ครูผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ สร้างสีสันและความน่าสนใจของเนื้อหาสาระนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดีทำให้ผู้เรียนรู้สึกเป็นกันเองไม่เครียดและกล้าที่จะใช้ภาษาจีน ในการสื่อสารอย่างเต็มที่

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผล

ในภาพรวมผู้เรียนสนใจกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนมีสถิติอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09) ซึ่งผู้เรียนเห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวมีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมจีนในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.00)

และแนวทางการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนวิชาภาษาจีนควรเป็นการจัดกิจกรรมเชิงบูรณาการที่มีความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.09) อันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านอาหารจีน (คิดเป็นร้อยละ 67.7) อันดับที่ 2 ด้านการสื่อสาร (คิดเป็นร้อยละ 43.9) อันดับที่ 3 ด้านการละเล่นแบบจีน (คิดเป็นร้อยละ 36.8) อันดับที่ 4 ด้านงานศิลปะจีน (คิดเป็นร้อยละ 33.5) และอันดับที่ 5 ด้านประเพณีจีน (คิดเป็นร้อยละ 31.6)

นอกจากนี้ ผู้เรียนมีทัศนคติและความสนใจต่อวิชาภาษาจีนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) โดยสามารถสังเกตได้จากผลตอบรับจากการจัดกิจกรรม ความร่วมมือของผู้เรียนระหว่างจัดกิจกรรม และความคิดเห็นของผู้เรียนจากแบบสอบถามประกอบการจัดกิจกรรมที่มีความต้องการให้จัดกิจกรรมรูปแบบบูรณาการศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลสรุปดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนและแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนต่อไปได้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมหรือการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนจะต้องคำนึงถึงการบูรณาการวิชาภาษาจีนกับกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น กิจกรรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมด้านทักษะการสื่อสาร และการนำสื่อมัลติมีเดียและเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน

อภิปรายผล

มนุษย์มีความสนใจใคร่รู้และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ความสนใจของผู้เรียนนั้นเริ่มมาจากความชอบ ความสนใจ ความใฝ่ฝัน ไม่ใช่เริ่มจากหลักสูตรมาตรฐาน และหน้าที่ของครูเปลี่ยนจากการปฏิบัติตามหลักสูตรมาเป็นการแสดงบทบาท 4 ประการ คือ 1) การจูงใจให้เรียน 2) การตั้งศักยภาพของผู้เรียน 3) การสร้างความคาดหวัง และ 4) การตักเตือนให้ผู้เรียน โดยคำนึงถึงหน้าที่ของครู 3 ประการ ได้แก่ 1) การสร้างแรงบันดาลใจ 2) การเสริมความมั่นใจ และ 3) การปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ [4] หน้าที่ของครูผู้สอนในปัจจุบันมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนบางกลุ่มมีจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ไม่ชัดเจน อาจเลือกเรียนภาษาจีนตามที่หลักสูตรกำหนด ตามความสำคัญที่ผู้เรียนรับทราบจากข้อมูลที่ผ่านสื่อ ผ่านผู้ปกครองหรือบุคคลรอบข้าง แต่ไม่ได้เป็นการเลือกเรียนที่เกิดขึ้นจากผู้เรียนโดยตรง ดังนั้นครูจึงเป็นกลไกสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจผ่านกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนเป็นเครื่องมือหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญของภาษาจีน วัฒนธรรมจีนและสังคมจีนได้ การเสริมสร้างความมั่นใจและการปลูกฝังความคิดสร้างสรรค์ถือเป็นอีกหลักเกณฑ์หนึ่งในหน้าที่ครูผู้สอน ซึ่งจากการเก็บข้อมูลจากกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนพบว่า ผู้เรียนมีความกล้าในการสื่อสารภาษาจีนและซักถามถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับประเทศจีนมากขึ้น อีกทั้งการออกแบบกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนมีส่วนช่วยในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งจากข้อเสนอแนะของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนมีการช่วยออกแบบการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนในครั้งต่อไปให้มีการนำเอากิจกรรมด้านอาหารจีน ศิลปะจีน วัฒนธรรมจีนอื่น ๆ มาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดกิจกรรม โดยผู้เรียนเสนอประเด็นการนำเสนอเนื้อหาสาระดังกล่าวว่า ควรเป็นเนื้อหาสาระที่ปรากฏในชีวิตประจำวันที่พบเห็นได้ง่าย เช่น ขนมอังกู (ขนมเต่าสีแดง) ซึ่งเป็นขนมท้องถิ่นของชาวไทยเชื้อสายจีนขนมเข่ง ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งแบบมีไส้และไม่มีไส้ เป็นต้น ผู้เรียนเสนอถึงประเด็นแนวคิดที่น่าสนใจคือ การนำเอาองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมที่เป็นของจีนดั้งเดิมมานำเสนออาจเข้าใจได้ยากเนื่องจากเป็นเนื้อหาที่ไกลตัว แต่หากนำเอาองค์ความรู้ในท้องถิ่นที่มีความเกี่ยวข้องกับหรือเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมจีน สังคมจีน ประเทศจีน ผู้เรียนจะเข้าใจได้ง่ายกว่าและเข้าใจได้เร็วมากยิ่งขึ้น

การเรียนภาษาจีนมีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ควบคู่กับวัฒนธรรมจีน เนื่องจากการใช้ภาษาจีนในการสื่อสารของผู้เรียนจะมีพื้นหลังของวัฒนธรรมจีนเป็นส่วนประกอบสำคัญหนึ่ง จึงจะทำให้การสื่อสารนั้นเป็นไปตามบริบทที่เหมาะสม ซึ่งหากขาดความรู้ด้านวัฒนธรรมแล้วผู้เรียนอาจเกิดการสื่อสารภาษาจีนที่ไม่เหมาะสมกับบริบทของภาษาจีน [1] ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นสอดคล้องในประเด็นดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง

เนื่องจากในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนมักพบข้อบกพร่องของผู้เรียนที่มีการสื่อสารภาษาจีนในบริบทที่ไม่เหมาะสมกับพื้นหลังของวัฒนธรรมจีน เช่น การถามอายุ แบบเรียนของผู้เรียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับการถามอายุ (ดังรูปประโยคที่ 1 – 2) ซึ่งผู้เรียนได้รับข้อมูลที่จำกัดและผู้เรียนมักใช้รูปประโยคที่ 1 - 2 ในการถามอายุ ซึ่งหากผู้เรียนไม่มีความรู้พื้นหลังทางวัฒนธรรม หรือการเรียนการสอนไม่ได้มีการสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมจีน ผู้เรียนจะไม่ทราบถึงการถามอายุของผู้อาวุโสในบริบททางภาษาจีนที่เหมาะสม (ดังรูปประโยคที่ 3)

รูปประโยคที่ 1 你几岁了? (Nǐ jǐ suì le ?) คุณอายุเท่าไร (ใช้ถามเด็ก)

รูปประโยคที่ 2 你多大了? (Nǐ duō dà le ?) คุณอายุเท่าไร (ใช้ถามวัยรุ่น)

รูปประโยคที่ 3 你高寿? (Nǐ gāo shòu ?) คุณอายุเท่าไร (ใช้ถามผู้อาวุโส)

หรือในการทักทายของชาวจีนนอกจากการทักทายด้วยคำว่าสวัสดี 你好! แล้ว ชาวจีนยังมีประโยคอีกมากมายที่ใช้ในการทักทายเมื่อเจอหน้ากัน เช่น (你) 吃了吗? เป็นการทักทายอย่างหนึ่งซึ่งหมายถึงคุณรับประทานอาหารหรือยัง เนื่องจากสังคมจีนในอดีตที่มีการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศครั้งยิ่งใหญ่ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบมากมาย การรับประทานอาหารให้พร้อมท้องจึงเป็นเรื่องสำคัญของการดำรงชีวิต ดังนั้นเมื่อพบหน้ากันจึงใช้ประโยคนี้ในการทักทาย ซึ่งหากผู้เรียนไม่ทราบถึงความสำคัญทางวัฒนธรรมดังกล่าวก็อาจก่อให้เกิดเป็นเรื่องเข้าใจผิดได้ จากสองตัวอย่างข้างต้นเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีต่อภาษาและความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างภาษาและวัฒนธรรม

กิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนที่เป็นกิจกรรมด้านภาษาและวัฒนธรรมต้องเป็นกิจกรรมที่สนับสนุนการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น [5] โดยกิจกรรมที่นำมาจัดเสริมนั้นผู้วิจัยเห็นว่า จะเป็นกิจกรรมจีนแบบดั้งเดิม หรือที่พบเห็นได้โดยง่ายในประเทศจีน หรือจะเป็นกิจกรรมของชาวจีนโพ้นทะเลในท้องถิ่นก็ได้ ซึ่งการใช้กิจกรรมของชาวจีนโพ้นทะเลนั้น นอกจากเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมจีนในท้องถิ่นแล้วยังเป็นการสร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนได้ง่ายยิ่งขึ้นเนื่องจากผู้เรียนคุ้นเคยและมีพื้นหลังความเข้าใจกับเรื่องราวทางวัฒนธรรมเดิมอยู่แล้ว ซึ่งเป้าหมายของการจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนด้านภาษาและวัฒนธรรมต้องคำนึงถึงการเรียนภาษาเป็นหลัก และกิจกรรมอื่น ๆ เป็นกิจกรรมรอง ไม่ควรกำหนดเป้าหมายไว้ที่การเรียนรู้วัฒนธรรมหรือการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ และการเรียนรู้ด้านภาษาเป็นเป้าหมายรอง [6] กล่าวคือ ในการจัดกิจกรรมหรือการจัดกระบวนการการเรียนรู้จะต้องมีการคำนึงถึงการเรียนภาษาเป็นสำคัญ ไม่ควรจัดกระบวนการเรียนรู้เพียงให้ทราบถึงองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมแต่ไม่ได้สอดแทรกเนื้อหาด้านภาษาและการสื่อสารเข้าไปในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมเสริมนอกชั้นเรียนไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์มีดังนี้

1. กิจกรรมไม่สอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกัน กระจัดกระจาย ไม่เป็นประเภทเดียวกัน การรวมเอากิจกรรมบรรยายทางวิชาการ กิจกรรมสัมพันธ์วัฒนธรรม นิทรรศการ กิจกรรมออกร้าน เป็นต้น มาไว้ด้วยกัน ซึ่งกิจกรรมที่หลากหลายเหล่านี้ไม่ได้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันทั้งเนื้อหาสาระและรูปแบบ หรือไม่ได้เอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กิจกรรมไม่เป็นไปตามจุดประสงค์ที่วางไว้

2. ขนาดของกิจกรรมไม่เหมาะสมกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น กิจกรรมอาจมีขนาดเล็กกว่าจำนวนของผู้เรียนหรือกิจกรรมอาจใหญ่เกินไปไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

3. กิจกรรมขาดการวางแผนที่ดี เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกแผนโครงการหรือเป็นการจัดขึ้นด้วยเหตุเฉพาะกาล ซึ่งอาจเป็นกิจกรรมที่ไม่ได้เป็นไปตามความสนใจของผู้เรียน แต่เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้จัดหรือตอบสนองตามนโยบายของหน่วยงาน

4. ผลสัมฤทธิ์ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ไม่เกิดความสนใจในการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่สามารถพบได้โดยทั่วไปทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจและผลสัมฤทธิ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การจัดกิจกรรมควรมีการสำรวจความสนใจของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสำรวจความเข้าใจ และระดับความรู้ของผู้เรียนที่มีต่อภาษาจีน วัฒนธรรมจีน สภาพสังคมจีน เป็นต้น นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมควรมุ่งเน้นถึงวัฒนธรรมจีนของท้องถิ่นหรือพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม ที่ผู้เรียนดำรงชีวิตอยู่ ประการหนึ่งคือ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีนหรือสาระทางวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพสังคม ของผู้เรียนมีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจและสามารถทำให้สาระทางวิชาการที่ได้เรียนรู้ใหม่ มีการตกผลึกเป็นความรู้ของผู้เรียนได้เองอย่างมั่นคงมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] ฉาง จิ่งอวี. (2552). *วัฒนธรรมในคำของภาษาจีน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยภาษาและวัฒนธรรมปักกิ่ง.
- [2] พิชัย แก้วบุตร. (2562). นโยบายทางภาษาในการเผยแพร่ภาษาและวัฒนธรรมจีนผ่านการทดสอบวัดระดับภาษาจีน HSK. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*. 14(2), 307-325.
- [3] จอห์น ดิวอี้. (2548). *เราจะคิดอย่างไร-ประสบการณ์และการศึกษา* (เจียง เหวินหมิ่น, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์การศึกษาประชาชน.
- [4] โรบินสัน เคน. (2559). *โรงเรียนบันดาลใจ* (วิชา ปิตชามุก, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิ่ง เฮาส์.
- [5] หวาง เสวี่ยซง. (2557). แนวโน้มกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมภายใต้การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยครุศาสตร์ยูนนาน*. 12(5), 1-5.
- [6] ฉาง ฮู่ย. (2557). การทบทวนการออกแบบกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมของสถาบันขงจื่อ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยครุศาสตร์ยูนนาน*. 12(5), 85-87.